

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

**ТРЕНЕРСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ І ТАНЦЮВАЛЬНИХ ВИДІВ СПОРТУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою

(протокол № 1 від 30.08.2023 р.)

Голова Науково-методичної ради

 Ю. В. Литвиненко

**ВИМОГИ ДО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
ДЛЯ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 024 Хореографія

спеціалізація/освітньо-професійна програма: Хореографія

мова навчання: українська

Київ – 2023

Розробники:

Хоцяновська Людмила Францівна, доцент кафедри хореографії і танцювальних видів спорту, Заслужена артистка України, доцент, lkhotsianovska@uni-sport.edu.ua

Козинко Лілія Леонідівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хореографії та танцювальних видів спорту, lkozynko@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою хореографії і танцювальних видів спорту
(засідання кафедри, протокол № 17 від 22.08.2023р.)

Завідувач кафедри _____ канд. фіз. вих. і спорту, Соронович І. М.

ПОГОДЖЕНО:

Начальник навчально-методичного відділу
_____ О. М. Д'яченко

Начальник відділу забезпечення якості вищої освіти
_____ О. І. Рудешко

Метою комплексного кваліфікаційного екзамену здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є визначення фактичної відповідності підготовки здобувача вимогам освітньої-професійної програми «Хореографія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 024 Хореографія розробленої згідно Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 024 «Хореографія» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затвердженого і введеного в дію наказом МОН України № 358 від 04.03.2020 р.

Комплексний кваліфікаційний екзамен відбувається після завершення навчання на зазначеному освітньо-кваліфікаційному рівні. Атестація здобувачів вищої освіти проводиться відповідно до встановленого порядку у формі кваліфікаційного комплексного іспиту зі спеціальності.

Комплексний кваліфікаційний екзамен здійснюється екзаменаційною комісією, яка створюється щорічно і складається з голови екзаменаційної комісії та її членів. До головування комісією з атестації бакалаврів запрошується провідний науково-педагогічний працівник іншого ЗВО. До складу екзаменаційної комісії як члени комісії залучаються професори, доценти та викладачі кафедри хореографії і танцювальних видів спорту НУФВСУ у кількості не менше трьох осіб. Функціями екзаменаційної комісії є оцінка рівня науково-теоретичної і практичної підготовки випускників, вирішення питання про здобуття бакалаврського освітнього рівня, присвоєння кваліфікації «Бакалавр хореографії» та видача документа про вищу освіту.

Відповідно до освітньо-професійної програми кваліфікаційний екзамен проводиться у формі комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності, який складається з теоретичної та практичної частин. Атестація здійснюється відкрито і публічно згідно програми кваліфікаційного комплексного іспиту.

До складання комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності допускаються здобувачі вищої освіти, які успішно виконали всі вимоги навчального плану зі спеціальності 024 «Хореографія» бакалаврського освітньо-кваліфікаційного рівня і не мають академічної заборгованості.

Складання комплексного кваліфікаційного іспиту проходить на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участю членів комісії при обов'язковій присутності голови комісії у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Розклад засідань державної комісії доводиться до відома здобувачів не пізніше, ніж за місяць до початку державних екзаменів.

Рішення державної комісії про оцінювання рівня підготовки здобувачів, а також про присвоєння кваліфікації та видачу їм державних документів про вищу освіту приймається екзаменаційною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії. При рівному розподілі кількості голосів голос голови комісії є вирішальним. Оцінювання результатів складання комплексного кваліфікаційного іспиту здійснюється за 100-бальною шкалою. Рівень відповідності вимогам освітнього рівня та освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів хореографії визначається за встановленими критеріями оцінювання. Результати оцінювання оголошуються в день проведення комплексного кваліфікаційного іспиту після оформлення протоколу засідання екзаменаційної комісії.

За результатами успішної атестації рішенням екзаменаційної комісії здобувачу видається документ встановленого державного зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: бакалавр хореографії.

У разі отримання здобувачем незадовільної оцінки повторне складання комплексного кваліфікаційного іспиту дозволяється тільки під час наступної державної атестації протягом трьох років після закінчення закладу вищої освіти. Перелік державних екзаменів для осіб, які їх складають повторно, визначається навчальним планом, що діяв у рік закінчення ними закладу вищої освіти.

Структура кваліфікаційного комплексного іспиту передбачає теоретичну і практичну частину. Під час складання теоретичної частини здобувач має надати розгорнуту усну відповідь на запитання з дисциплін:

1. Методика викладання класичного танцю.
2. Методика викладання народно-сценічного танцю.
3. Методика викладання сучасного танцю.
4. Методика викладання бального танцю.
5. Мистецтво балетмейстера.
6. Методика роботи з хореографічним колективом.
7. Основи режисури та акторської майстерності.
8. Хореографія в спорті.
9. Історія і теорія музики.

Практична частина комплексного кваліфікаційного іспиту відбувається у формі концерту, де в умовах публічного сценічного виконання здобувачі демонструють власні кваліфікаційні творчі роботи. Підготовка кваліфікаційної творчої роботи передбачає здійснення здобувачем постановки хореографічного твору – цілісної хореографічної композиції, що містить декілька частин (епізодів, сцен, танців та ін.), загальною тривалістю від 6 хвилин.

Кваліфікаційна творча робота може бути реалізована у формі хореографічної сьюїти, хореографічної картини, шоу-програми, балету на одну дію та ін. Кількісний склад виконавців студент визначає самостійно. Робота може бути вирішена у якості сюжетного твору, або твору образно-емоційного характеру, і побудована на лексиці будь-якого з видів хореографії (класичного, народно-сценічного, бального, сучасного танцю) за вибором здобувача.

Кваліфікаційну творчу роботу студент супроводжує пояснювальною запискою українською мовою, де міститься обґрунтування концепції твору – розкриття ідейно-тематичного змісту та особливостей композиційного вирішення постановки, обґрунтування засобів художньої виразності.

Критерії оцінювання

Оцінювання результатів, продемонстрованих здобувачами у ході кваліфікаційного комплексного іспиту, вимагає комплексного підходу з урахуванням рівня теоретичної фахової підготовки студента і фахового рівня

практичної постановочної частини. Результати визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

На оцінку **«відмінно» (А)** заслуговує студент, що продемонстрував:

- систематизовані, глибокі й повні знання з усіх розділів навчальної програми, а також з основних питань, що виходять за її межі;
- точне використання наукової і фахової термінології (в тому числі іноземною мовою);
- стилістично грамотні, логічно побудовані відповіді на основні і додаткові запитання;
- повне і глибоке опрацювання основної та додаткової літератури, рекомендованої навчальною програмою дисциплін;
- у практичній частині виразну оригінальність задуму;
- унікальність творчого підходу до композиційного вирішення;
- досконале володіння засобами художньої виразності, режисерськими прийомами та технологією постановки практичної частини.

Оцінка **«добре» (В, С)** виставляється студенту:

- систематизовані і досить повні знання з усіх розділів навчальної програми;
- точне використання наукової і фахової термінології (в тому числі іноземною мовою);
- стилістично грамотні, логічно побудовані відповіді на основні запитання;
- повне опрацювання основної літератури, рекомендованої навчальною програмою дисциплін;
- у практичній частині оригінальність окремих аспектів задуму;
- творчий підхід до композиційного вирішення;
- впевнене володіння засобами художньої виразності, режисерськими прийомами та технологією постановки практичної частини.

Оцінку **«задовільно» (D, E)** заслуговує студент, що продемонстрував:

- достатні знання в обсязі навчальної програми;
- використання наукової і фахової термінології;

- стилістично грамотна, логічно побудована відповідь на запитання, допущені окремі помилки не викривлюють суть питання;
- опрацювання основної літератури, рекомендованої навчальною програмою дисципліни;
- у практичній частині задум не вирізняється оригінальністю;
- не достатньо творчий підхід до композиційного вирішення;
- достатнє володіння засобами художньої виразності, режисерськими прийомами та технологією постановки практичної частини.

Оцінка **«незадовільно» (FX, F)** виставляється студенту, що продемонстрував:

- фрагментарні знання чи відсутність знань обсязі навчальної програми, або відмовився від відповіді;
- грубі стилістичні і логічні помилки у відповіді;
- невміння використовувати наукову і фахову термінологію;
- знання окремих літературних джерел, рекомендованих навчальною програмою дисциплін;
- у практичній частині за умов невдалого задуму;
- відсутність творчого підходу до композиційного вирішення;
- недостатнього володіння засобами художньої виразності, режисерськими прийомами та технологією постановки.

За теоретичну частину іспиту студент може отримати максимальну кількість балів 45 (15 балів за кожне з трьох запитань). За практичну частину іспиту студент може отримати максимальну кількість балів 55.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за теоретичну і практичну частини	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
84–89	B	добре
74–83	C	
66–73	D	задовільно

61–65	E	
21–60	FX	незадовільно
0–20	F	

**Запитання до атестаційного екзамену
здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 024 Хореографія**

1. Роль та місце класичного танцю в системі професійної освіти.
2. Навчально-методична література з класичного танцю, особливості перерахованих праць.
3. Методика виконання основної форми temps lie.
4. Пози класичного танцю як виразний засіб класичної хореографії та їх класифікація за формами і видами.
5. Назвати рухи групи battement, групи battement sur le cou-de-pied, групи rond de jambe.
6. Прийоми виконання елементарних форм port de bras.
7. Методика виконання поз і рухів класичного танцю в структурі adagio.
8. Технологія і методика виконання стрибка в класичному танці. Особливі виконавські прийоми.
9. Дати визначення поняттям: en dehors, en dedans, epaulement, en face, arrondi, allonge.
10. Основні принципи комбінування послідовності вправ екзерсису біля станка в класичному танці.
11. Структура уроку народно-сценічного танцю, характеристика його основних частин.
12. Термінологія, мета, завдання і принцип складання навчальної комбінації народно-сценічного танцю біля станка.
13. Мета, завдання і принцип складання навчальної комбінації народно-сценічного танцю на середині зали.
14. Розвиток теорії українського народного та народно-сценічного танцю у працях українських дослідників.

15. Особливості українського народного хореографічного мистецтва залежно від регіонального поділу.
16. Взаємозв'язок класичного та народно-сценічного видів хореографічного мистецтва.
17. Основні принципи музичного оформлення уроку народно-сценічного танцю.
18. Специфіка викладання народно-сценічного танцю в школах мистецтв.
19. Виховання манери, виразності, характеру та акторської майстерності на уроках народно-сценічного танцю.
20. Визначити характерні особливості обрядових, побутових і сюжетних українських танців.
21. Методика побудови партерного екзерсису на заняттях сучасного танцю.
22. Театр танцю Дžadсон та експеримент учасників колективу. Принципи постмодерної хореографії (за по-маніфестом Івон Райнер). Постаті та художня діяльність найвідоміших представників.
23. Сучасний танець і медіа. Від Лої Фуллер крізь експерименти Мерса Каннінгема до відеомапінгу, доповненої реальності та VR. Відеотанець як взаємодія оператора і хореографа/танцівника.
24. Зародження вільного танцю і формування танцю модерн. Основні постаті, риси, принципи, техніки.
25. Центр і периферія у сучасному танці (contemporary). Гравітація і робота з перенесенням ваги. Вісь хребта і спіральний рух.
26. Значення образу у техніці релізу. Реліз і робота у партері. Демонстрація елементів/завдань для імпровізації на вибір.
27. Біографія та характерні риси творчості Мерса Каннінгема
28. Види рівнів, значення їх використання на середині залу та при переміщеннях у просторі в модерн-джаз танці. Техніка та методика виконання Flat back, Deep body bend та Side stretch в модерн-джаз танці.
29. Методика побудови структури уроку в модерн-джаз танці. Творчість Матта Маттокса в історії сучасної хореографії.

30. Техніка flying low, опис та особливості. Творчість та біографія Девіда Замбрано.
31. Критерії оцінювання суддів танцювальних пар на змаганнях.
32. Вікові категорії учасників змагань та особливості роботи хореографа з ними (бальний танець).
33. Засади побудови тренувального заняття для навчання основ виконання танцю повільний вальс.
34. Засади побудови тренувального заняття для навчання основ виконання танцю квікстеп.
35. Засади побудови тренувального заняття для навчання основ виконання танцю ча-ча-ча.
36. Засади побудови тренувального заняття для навчання основ виконання танцю джайв.
37. Засади побудови тренувального заняття для навчання основ виконання танцю самба.
38. Засади побудови тренувального заняття для навчання основ виконання танцю румба.
39. Засади побудови тренувального заняття для навчання основ виконання танцю танго.
40. Засади побудови тренувального заняття для навчання основ виконання танцю віденський вальс.
41. Сольний танець та його хореографічне вирішення у класичних та сучасних постановках.
42. Хореографічний текст як елемент композиції великих хореографічних форм.
43. Засоби створення образу в хореографії
44. Хореографічна мініатюра як сценічна форма.
45. Музика як основа хореографічної дії
46. Сюїтний принцип побудови музично-хореографічних форм.
47. Особливості драматургії великих композиційних форм у хореографії.

48. Літературно-драматургічна основа хореографічної дії.
49. Балетмейстер – провідна постать балетного театру.
50. Дати визначення поняття композиції. Описати компоненти композиції хореографічного твору.
51. Дати визначення поняття драматургія. Описати основні закони драматургії хореографічного твору.
52. Описати жанри хореографічного мистецтва, надати характеристику кожному з них.
53. Пантоміма як виразний засіб хореографії.
54. Дати визначення поняття малюнок танцю. Описати види танцювальних малюнків.
55. З яких компонентів складаються художні прийоми побудови просторової композиції.
56. Визначити зв'язок хореографічного тексту з малюнками та музичним матеріалом.
57. Як застосовуються закони драматургії у танцювальному номері?
58. Як повинні взаємодіяти частини танцювального номеру між собою?
59. Основи акторської майстерності, як складова композиції і постановки танцю.
60. Визначити основні складові танцювальної композиції.
61. Мета та завдання дитячої хореографічної освіти залежно від класифікації хореографічного колективу.
62. Основні принципи, прийоми та методи хореографічного навчання в дитячому хореографічному колективі.
63. Основні психофізіологічні характеристики дітей дошкільного віку та їх врахування на заняттях хореографії.
64. Основні психофізіологічні характеристики дітей молодшого шкільного віку та їх врахування на заняттях хореографії.
65. Основні психофізіологічні характеристики дітей підліткового віку та їх врахування на заняттях хореографії.

66. Вимоги до формування концертного репертуару хореографічного колективу.
67. Методика проведення хореографічних занять з дошкільниками.
68. Завдання та сфери діяльності керівника хореографічного колективу.
69. Методика проведення хореографічних занять з учнями молодшого шкільного віку.
70. Методика проведення хореографічних занять з підлітками
71. Дайте характеристику основних виразових засобів музики.
72. Поясніть різницю між музичними термінами «ритм», «метр», «темп», «пульсація».
73. Прості і складні музичні розміри, змішані та перемінні. Перелічіть найбільш вживані.
74. Класифікація музичних жанрів за складом виконавців: жанрові групи і жанри, які до них входять.
75. Назвіть основні етапи хореографічної підготовки в спорті, коротко охарактеризуйте їх.
76. Охарактеризуйте засоби хореографії, які використовуються у підготовці спортсменів
77. Дайте визначення поняття «хореографічна підготовка в спорті», охарактеризуйте її функції та особливості.
78. Назвіть характерні риси, провідні жанри та найвизначніших композиторів епохи Бароко.
79. Охарактеризуйте художні принципи музичного класицизму. Назвіть представників віденського класицизму.
80. Дайте характеристику основних образних сфер романтизму. Перелічіть композиторів-романтиків – представників різних національних шкіл
81. Перелічіть найвидатніших українських композиторів, в тому числі композиторів-авторів відомих українських балетів
82. Назвіть засновника української класичної композиторської школи XIX ст. і його основні твори.

83. Назвіть основні жанри українського музичного фольклору.
84. Назвіть вимоги до музичного супроводу уроків хореографії в спорті та вибору музики змагальних композицій.
85. Дайте визначення поняттю «артистизм» у спорті.
86. Назвіть відмінності чоловічої та жіночої хореографічної підготовки спортивних гімнастів. Охарактеризуйте особливості хореографічної підготовки чоловіків.
87. Поясніть методичні особливості проведення занять хореографії різного спрямування в спорті.
88. Дайте визначення поняттю «рівновага». Назвіть основні види рівноваг та основні вимоги щодо їх виконання. Наведіть приклади рівноваг у різних видах спорту.
89. Які види стрибків ви знаєте? Що визначає ефективність виконання стрибків?
90. Назвіть різновиди поворотів і піруетів та вимоги до їх виконання.

Література з дисципліни «Методика викладання класичного танцю»

1. Законодавство України про освіту [текст]: збірник офіційних текстів законів станом на 1 лютого 2012 р. – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 274 с.
2. Значення рук у класичному танці: метод. рек. / уклад. Т. Л. Ахеян. Київ, 2001. 23 с.
3. Герц І. І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Київ: НАКККіМ, 2007. 154 с.
4. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Київ: Альтерпрес, 2013. 324 с.
5. Музичне оформлення уроку класичного танцю: метод. рек. / за ред. Т.М. Чурпіта. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2001. 12 с.

6. Термінологія класичного танцю : метод. рек. / за ред. Т. М. Чурпіта. Київ: КНУКіМ, 2002. 11 с.
7. Березова Г. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах: навч. посіб. Київ : Муз. Україна, 1977. 256 с.
8. Березова Г. О Хореографічна робота з дошкільнятами: метод. посібник / Г. О. Березова. – К.: Музична Україна, 1989. – 208 с.
9. Закон України про культуру // Урядовий кур'єр від 26.01.2011 - № 14.

Література з дисципліни «Методика викладання народно-сценічного танцю»

1. Авраменко В. Українські національні танки, музика і стрій: кн. 1 та 2. Голівуд; Нью Йорк; Вінніпег; К.; Л., 1947. 80 с.
2. Боримська Г. В. Самоцвіти Українського танцю. К.: Мистецтво, 1974. 136 с.
3. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. 3-тє вид. К.: Мистецтво, 1996. 496 с.: іл. – ISBN 5-7715-0440-8.
4. Василенко К. Ю. Український танець: Підручник. К.: ІПК ПК, 1997. 282 с. – ISBN 966-7194-45-0.
5. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. 5-тє вид., доп. К. : Муз. Україна, 1990. 150 с.
6. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю. Частина третя. Навчально-методичний посібник. К.: ДАККіМ, 2004. 113 с. – ISBN 966-7435-61-X.
7. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат. Кн.1. Гуцульські танці. Упоряд. Павлюк С., Яблонська В. Л.: Ін-т народознавства НАН України, 2008. 608 с. – ISBN 978-966-02-5088-8.

8. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат. Кн.2. Бойківські і лемківські танці. Упоряд. Павлюк С., Яблонська В. Л.: Ін-т народознавства НАН України, 2008. 320 с. – ISBN 978-966-02-5089-5.
9. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України. К.: Вид. АН УРСР, 1963. 235 с.
10. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю (II частина). К., 1976.
11. Зайцев Є. В., Колесниченко Ю. В. Основи народно-сценічного танцю. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I–IV рівнів акредитації. Видання друге, допрацьоване і доповнене. Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. 416 с.
12. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю (I частина). К., 1975.
13. Зубатов С. Л. Методика викладання українського народного танцю: підручник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 376 с.
14. Кіптілова Н. Навчально-методичні вказівки для вивчення основ теорії та методики викладання вправ біля опори екзерсису народно-сценічного танцю з курсу «Теорія та методика викладання народно-сценічного танцю». Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, кафедра режисури та хореографії, 2021. 28 с.
15. Козинко Л.Л. Особливості викладання народно-сценічного танцю в ЗВО фізичного виховання та спорту. Теорія та методика фізичного виховання і спорту: Науково-теоретичний журнал. № 4, 2021. К.: НУФВСУ, 2021. С. 65-71.
16. Козинко Л.Л. Термінологія українського танцю в дослідженнях В. Верховинця, В. Авраменка та А. Гуменюка. Танцювальні студії, 6 (2), 2023. К.: Видавничий центр КНУКіМ, 2023. С.145-154.
17. Козинко Л.Л. Український танець «Гопак»: від зародження до сучасної сценічної практики виконання. Танцювальні студії: Науковий журнал. Том 5, № 1, 2022. К.: Видавничий центр КНУКіМ, 2022 р. С. 17-28.
18. Козинко Л.Л. Формування художньо-аналітичних умінь студентів-хореографів ВНЗ на прикладі аналізу хороводів. Вісник Черкаського університету. Серія: педагогічні науки. Черкаси, 2015. № 34 (367). С. 63-70.

19. Теорія і методика народно-сценічного танцю: навч.-метод. посіб. / упор.: С. В. Куценко. – Умань: ФОП Жовтий О. О., 2015. – 438 с.
20. Лісовська Ніна Юріївна. Теорія та методика народно-сценічного танцю: навчально-методичний посібник для студентів спеціальностей: 024 Хореографія; 014 Середня освіта. Хореографія. 2 – вид. доповнене. Одеса: ПНПУ імені К.Д. Ушинського, 2021. 178 с.
21. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії: Підручник К.: Альтерпрес, 2007. 468 с.
22. Методика викладання народно-сценічного танцю. Частина друга. Навчально-методичний посібник. К.: ДАКККіМ, 2003. 123 с.
23. Методика викладання народно-сценічного танцю. Частина перша. Навчально-методичний посібник. К.: ДАКККіМ, 2002. 80 с.
24. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії: Навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв України. Упор. В. Т. Шевченко. К.: ДАКККіМ, 2006. 184 с. іл., нот.
25. Нариси до історії українського народного танцю: Практичний матеріал для вчителів загальноосвітніх шкіл, шкіл нового типу та керівників гуртків позашкільних закладів. Укл. В. К. Купленник. К.: ІЗМН, 1997. 63 с.

Література з дисципліни «Методика викладання сучасного танцю»

1. Акімова С. Тренаж І партерна гімнастика, Акімова С. В., Львівський державний університет фізичної культури, 2015
2. Бігус О.О., Маншилін О.О., Кондратюк Д.О. Сучасний танець, УДК 793.322(075) ББК 85.325.7я73, Колектив авторів, 2016, Видавництво Ліра-К, 2016
3. Грек В.А. Інтерпретація народного танцю засобами сучасної хореографії, 2017, Актуальні питання культурології, випуск 17.2017

4.Грек В.А. Вплив дихання на текстуру танцювального руху, Херсон 2017, View metadata, citation and similar papers at core.ac.uk brought to you by CORE, provided by Borys Grinchenko Kyiv University Institutional repository,

5.Грек В.А. Імпровізація в хореографії поліаспектність ПРОЯВІВ, Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв № 2'2019, 463

6.Імпровізація в хореографії історико-хронологічні та соціальні ракурси, Вісник Національної академії керівних, кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. 2022, № 2. С. 142–147.

7.Контактна імпровізація за Стівом Пекстоном, Young Scientist», № 10 (98), October, 2021, DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-10-98-9>

8.Луговенко Т.Г., Грек В.А. Пошук сучасних інтонаційних рішень і прийомів на прикладі традиційного українського хореографічного мистецтва, АРТ-платФОРМА. 2023. Вип. 1(7), 359, DOI: <https://doi.org/10.51209/platform.1.7.2023.359-371>.

9.Макарова З.М. Методика виконання сучасних напрямів хореографічного мистецтва, ІК 793.3.036 (072), 152.

10.Популярний масовий танець vogue від зародження до сучасності Олексій Пастухов, ISSN 2410-1176 (Print) • Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство. Вип. 46 • ISSN 2616-4183 (Online), DOI: 10.31866/2410-1176.46.2022.258639.

11.Розвиток координаційних здібностей, Київ, Освіта України, 2014, 420с.

12.Шариков Д. Класифікація сучасної хореографії, Карпенко В.М., 2008, 168 с.

13.Шариков Д. Contemporary dance, – К.: КиМУ, 2010. – 170 с.

14.Jazzdance book, Bekebooks Postbus 69143 1060 CD Amsterdam The Netherlands

Література з дисципліни «Методика викладання бального танцю»

1. Вейнберг Р.С., Гоулд Д., Психологія спорту. К.: Олімпійська література – 2001.
2. Круцевич Т.Ю., Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. Том 1. К.: Олімпійська література – 2008.
3. Круцевич Т.Ю., Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. Том 2. К.: Олімпійська література – 2008
4. Осадців Т.П. Спортивні танці. Навч.посібник // Л.: ЗУК - 2001.-340 с.
5. Платонов В.М. Система підготовки спортсменів в олімпійському спорті. К.: Олімпійська література – 2004.
6. Franklin Eric: Conditioning for dance – Human Kinetics – U.S. – 2004.
7. Franklin Eric: Dance imagery for technique and performance – Human Kinetics – U.S. - 2004.
8. Haas, Jacqui Greene: Dance anatomy – Human kinetics – U.S. – 2010.
9. Larissa Tanja, Furmeyer Thomas: Posen in den Standardtanzen – Line figures in Ballroom dancing – Dusseldorf; Deutscher Tanzbuchverlag dtb 2007.
10. Mouzafiarova Youlie, Pillinger David: Fifty Latin Dance Exercises – Fast-Print Publishing – England – 2012.
11. Multimedia Sport Service, La Preparazione Del Danzatore, Italy – 2005.
12. Vermey Ruud; Thinking, sensing and doing in Latin American Dancing – Kastell Verlag - Germany – 1994.
13. Wessel-Therhorn O. – The Irvine Legacy – DSI – London – 2009.
14. Winkelhuis M.: Dance to your maximum – www. DancePlaza.com – Netherlands – 2001.

Література з дисципліни «Мистецтво балетмейстера»

1. Бігус О., Маншилін О., Кондратюк Д., Мова Л., Журавльова А., Герц І., Донченко Н., Батєєва Н. Сучасний танець: Основи теорії і практики: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 264 с.
2. Герц І., Кебас О., Бойко О., Журавльова А. Сучасний танець: шляхи творчого вдосконалення: навч. посіб. Київ: Видавничий центр КНУКіМ, 2021. 241 с.
3. Кривохижа А. М. Гармонія танцю. Методичний посібник для хореографічних дисциплін педагогічного навчального закладу. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Вінниченка, 2005. 92 с.
4. Кривохижа А. М. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. Кіровоград: Центрально-Українське видавництво, 2012. 172 с.
5. Печеранський І., Базела Д. Вступ до філософії танцю: монографія. Київ: КНУКіМ, 2017. 123 с.
6. Плахотнюк О. Використання акробатичних елементів в сучасній хореографії. Вісник Міжнародного Слов'янського університету. 2010. Т. 13. Вип. 2. С. 88–96.
7. Погребняк М. М. Танець «модерн» ХХ ст.: витоки, стильова типологія, панорама історичної ходи, еволюція: монографія. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2015. 312 с.
8. Погребняк М. М. Нові напрями театрального танцю ХХ – початку ХХІ ст.: історико-культурні передумови, крос-культурні зв'язки, стильова типологія: монографія. Полтава: ТОВ «Прінтмакс», 2021. 330 с.
9. Хоцяновська Л. Ф. Балетна музика українських композиторів та її відображення в хореографії (II половина ХХ ст.). Народознавчі Зошити. 2018. N3(141). С. 719–725.
10. Хоцяновська Л. Ф. Курт Йосс – теоретик, практик, педагог та його вплив на розвиток сучасного хореографічного мистецтва хореографії. Мистецтвознавчі записки. 2019. Вип. 35. С. 216–221.

11. Хоцяновська Л. Ф. Функціонування хореографічного колективу у період карантину Танцювальне мистецтво: сучасний стан та тенденції розвитку: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 25 квіт. 2020 р. Київ: КНУКіМ, 2020. С. 78–81.
12. Хоцяновська Л. Ф. Хореографічні прояви у культурі метамодерну на початку ХХ ст.. Культура і сучасність. 2018. № 1. С. 198–203.
13. Хоцяновська Л. Ф. Балетний академізм і танець-модерн: хореографічне протистояння першої третини ХХ р.. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. 2012. Вип. 7. С. 170–173.
14. Чепалов О. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст.: монографія. Харків: ХДАК, 2007. 344 с.
15. Шариков Д. Класифікація сучасної хореографії: монографія. Київ: Видавець Карпенко В.М., 2008. 168 с.

Література з дисципліни «Методика роботи з хореографічним колективом»

1. Березова Г.О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. К.: Муз.Україна, 1977.
2. Бондаренко Л.А. Методика хореографічної роботи в школі і позашкільних закладах. К., 1965.
3. Бугаєць Н. А. Методика роботи з хореографічним колективом: навч. посіб. / Н. А. Бугаєць, В. М. Волчукова, М. С. Пінчук. Х.: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2009. 99 с.
4. Волчукова В. М. Методика роботи з хореографічним колективом. Основи курсу: навч. метод. посіб. / Волчукова В. М., Бугаєць Н. А., Ліманська О. В., Тіщенко О. М. Х.: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2013. С. 18-19.
5. Голдрич О. С. Методика роботи з хореографічним колективом: навч. посіб. Львів: Сполом, 2007. 96 с.

6. Гуменюк А.І. Народне хореографічне мистецтво України. К., 1963.
7. Зубатов С. Л. Методика роботи з хореографічним колективом: навч. посіб. К.: ІПКПК, 2004. 112 с.
8. Козинко Л.Л. Основи конфліктології в процесі фахової підготовки студентів-хореографів у закладах вищої освіти. Теорія та методика фізичного виховання і спорту: Науково-теоретичний журнал. № 2, 2022. К.: НУФВСУ, 2022. С. 64-69.
9. Колногузенко Б. М. Методика роботи з хореографічним колективом: навч.-метод. матеріали для хореографічних відділень факультету хореографічного мистецтва. Харків, 2003. 153 с.
10. Колногузенко Б. М. Методика роботи з хореографічним колективом. Частина 1. Хореографічна робота з дітьми: навч.метод. посіб. Х.: ХДАК, 2004. 152 с.
11. Мартиненко О. Методика роботи з хореографічним колективом: теорія і практика: підручник для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальностей 024 Хореографія, 014 Середня освіта (Хореографія). Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2020. 390 с.
12. Методика роботи з хореографічним колективом: навч.-метод. посіб. для студентів спеціальності «Хореографія» / Лілія Савчин, Володимир Годовський. Рівне : Овід, 2012. С. 13-25.
13. Фриз П. І. Теорія і методика хореографічної роботи з дітьми: навч.-метод. посіб. для студентів спеціальності «Хореографія» / Петро Іванович Фриз. Дрогобич : ДДПУ, 2006. 190 с.
14. Шалапа С. В. Методика роботи з хореографічним колективом: підручник / Світлана Віталіївна Шалапа, Наталія Михайлівна Корисько. Ч. 1. К. :НАКККіМ, 2015. – С. 35-73.

Література з дисципліни «Основи режисури та акторської майстерності»

1. Бігус О., Маншилін О., Кондратюк Д., Мова Л., Журавльова А., Герц І., Донченко Н., Батєєва Н. Сучасний танець: Основи теорії і практики: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 264 с.
2. Герц І., Кебас О., Бойко О., Журавльова А. Сучасний танець: шляхи творчого вдосконалення: навч. посіб. Київ: Видавничий центр КНУКіМ, 2021. 241 с.
3. Кривохижа А. М. Гармонія танцю. Методичний посібник для хореографічних дисциплін педагогічного навчального закладу. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Вінниченка, 2005. 92 с.
4. Кривохижа А. М. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. Кіровоград: Центрально-Українське видавництво, 2012. 172 с.
5. Печеранський І., Базела Д. Вступ до філософії танцю: монографія. Київ: КНУКіМ, 2017. 123 с.
6. Плахотнюк О. Використання акробатичних елементів в сучасній хореографії. Вісник Міжнародного Слов'янського університету. 2010. Т. 13. Вип. 2. С. 88-96.
7. Погребняк М. М. Танець «модерн» ХХ ст.: витоки, стильова типологія, панорама історичної ходи, еволюція: монографія. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2015. 312 с.
8. Погребняк М. М. Нові напрями театрального танцю ХХ – початку ХХІ ст.: історико-культурні передумови, крос-культурні зв'язки, стильова типологія: монографія. Полтава: ТОВ «Прінтмакс», 2021. 330 с.
9. Хоцяновська Л. Ф. Балетна музика українських композиторів та її відображення в хореографії (II половина ХХ ст.). Народознавчі Зошити. 2018. N3(141). С. 719–725.
10. Хоцяновська Л. Ф. Курт Йосс – теоретик, практик, педагог та його вплив на розвиток сучасного хореографічного мистецтва хореографії. Мистецтвознавчі записки. 2019. Вип. 35. С. 216–221.

11. Хоцяновська Л. Ф. Функціонування хореографічного колективу у період карантину Танцювальне мистецтво: сучасний стан та тенденції розвитку: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 25 квіт. 2020 р. Київ: КНУКіМ, 2020. С. 78–81.
12. Хоцяновська Л. Ф. Хореографічні прояви у культурі метамодерну на початку ХХ ст.. Культура і сучасність. 2018. № 1. С. 198–203.
13. Хоцяновська Л. Ф. Балетний академізм і танець-модерн: хореографічне протистояння першої третини ХХ р.. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. 2012. Вип. 7. С. 170–173.
14. Чепалов О. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст.: монографія. Харків: ХДАК, 2007. 344 с.
15. Шариков Д. Класифікація сучасної хореографії: монографія. Київ: Видавець Карпенко В.М., 2008. 168 с.

Література з дисципліни «Хореографія в спорті»

1. Бальний танець та методика його викладання [Текст]: навч.-метод. Матеріали до курсу / уклад. Б. М. Колногузенко; Харківська держ. академія культури. – Х.: ХДАК, 2006. – 66с.
2. Брехт Б. Про мистецтво театру / Б. Брехт. – К.: Мистецтво, 1977. – 364с.
3. Герц І. І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Київ:НАКККіМ, 2007. 154 с.
4. Завадич В. Формування культури рухів у дівчат старших класів (на матеріалі уроків ритмічної гімнастики): Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. – Луганськ, 1997. – 195 с.
5. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю. Навч. посіб. Для вищих навчальних закладів культури і мистецтва I-IV рівнів акредитації / Є. В.

Зайцев, Ю. В. Колесниченко. – 2-е видання доопрац. і доп. – Вінниця: НОВА КНИГА, 207. – 417 с.

6. Келлер В. С. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів / Келлер В. С., Платонов В. М. – Л.: Українська спортивна Асоціація, 1992. – 269 с

7. Крикун Ю. Ю. Моделювання параметрів підготовленості кваліфікованих спортсменок у черлідінгу на різних етапах підготовки / Ю. Ю. Крикун // Слобожанський науково-спортивний вісник: [наук.-теорет.журн.]. – Харків: ХДАФК, 2010. – № 3. – С. 70–74

8. Крикун Ю. Ю. Характеристика змагальної діяльності спортсменів черлідінгу / Ю. Ю. Крикун // Слобожанський науково-спортивний вісник : [наук.-теорет. журн.]. – Харків: ХДАФК, 2009. – № 2. – С. 72–75.

9. Національна державна комплексна програма естетичного виховання (Проект) / Укладач І.А.Зязюн, О.М.Семашко. – К., 1994. – 64 с

10. Сосіна В. Ю. Хореографія в спорті: навч. посіб. / В. Ю. Сосіна. – К.: Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімпійська література», 2021. – 280 с.

11. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Київ: Альтерпрес, 2013. 324 с.

Література з дисципліни «Історія і теорія музики»

1. Гладка Л. Особливості викладання дисципліни «Історія та основи теорії музики» у студентів-хореографів ЗВО фізичного виховання і спорту. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2022. №3, С. 64–68.

2. Гладка Л. Основні підходи до музичного оформлення уроків хореографічних дисциплін (на основі практичного досвіду концертмейстера). Танцювальні студії. 2021. Том 4, №1. С. 66–75.

3. Гладка Л. Побудова уроку класичного танцю на основі музики композиторів віденської класичної школи: погляд концертмейстера. Танцювальні студії. 2021. Том 4, №2. С.162–174.
4. Гладка Л. Метричне та ритмічне виховання студентів-хореографів. Хореографія в сучасному мистецькому просторі: зб. матеріалів II Міжнарод. наук.-практ. конф., м. Київ 3-4 лютого 2023 р. Київ: НУФВСУ, 2023. С. 29–34.
5. Гладка Л. Ритміка у вихованні студентів-хореографів ЗВО України. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі: зб. матеріалів VIII Міжнарод. наук.-практ. конф., м. Київ 1-2 червня 2023 р. Київ: НАКККІМ, 2023. С. 107–110.
6. Гладка Л. Актуальність дисциплін музичного циклу в ОПП бакалаврського рівня за спеціальністю 024 «Хореографія». Збереження та розвиток української національної хореографічної культури: зб. матеріалів I Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ 5-6 червня 2023 р. Київ: Олімпійська література, 2023. С. 13–17.
7. Гладка Л. Особливості викладання дисципліни «Теорія музики» у студентів-хореографів ЗВО України. Національне мистецтво в сучасних глобальних медіях. Світ. Культура. Війна: зб. матеріалів Міжнарод. наук.-практ. конф., м. Київ 29 червня 2023 р. Київ: ІКНАМУ, 2023. С. 256–259.
8. Зав'ялова О. К. Історія західноєвропейської музики: навч. посібник. Суми: СДПУ ім. А. С. Макаренка. 2003. 72 с.
9. Кияновська Л. О. Українська музична культура. Київ: ДМЦНЗКМ. 2002. 178 с.
10. Корній Л., Сюта Б. Історія української музичної культури: підручник. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського. 2011. 736 с.
11. Корній Л., Сюта Б. Українська музична культура. Погляд крізь віки. Київ: Музична Україна. 2014. 592 с.
12. Побережна Г. І. Загальна теорія музики: підручник. / за ред. Г. І. Побережна, Т. В. Щериця. Київ: Вища школа, 2004. 304 с.

13. Фількевич Г. М. Всесвітня історія музики: навчальний посібник.
Київ: Стилос. 2006. 356 с.

14. Якуб'як Я. Аналіз музичних творів. Музичні форми. Ч.1.
Тернопіль: СМП Астон. 1999. 208 с.